

Witte Nr.4 Stok

Driemaandelijks tijdschrift
Oktober - november - december 2023

Afgiftekantoor: Brussel X
Erkenningsnummer: P008624

Engelandstraat 57
1060 Brussel

brailleliga ^{vzw}
een andere kijk op het leven

DE KRACHT VAN ONDERZOEK

Door diepgaand onderzoek kunnen wetenschappers de complexe wereld van het oog ontrafelen. Ze bestuderen factoren zoals genetica, levensstijl, omgevingsinvloeden en vele andere die bijdragen aan oogaandoeningen. Deze kennis is cruciaal om bestaande ziekten te begrijpen, om nieuwe wegen te openen naar behandelingen, om risicogroepen te identificeren, om preventieve maatregelen te ontwikkelen... Nieuwe ontdekkingen effenen het pad naar de ontwikkeling en verfijning van medicijnen, chirurgische technieken en optische hulpmiddelen. Dat geeft perspectief op een kwaliteitsvoller en zelfstandiger leven voor personen met een visuele handicap.

De Brailleliga heeft van de steun aan onderzoek een kernmissie gemaakt. Al decennialang steunen we tientallen onderzoeksprojecten. In dit nummer lees je welke richting de laureaten zijn uitgegaan. In elk geval is het zeker dat zonder de financiële ondersteuning hun onderzoeken zouden zijn afgebroken waardoor de wetenschap waardevolle vooruitgang zou hebben gemist. De Brailleliga blijft trouw aan haar missies en overtuigingen en zet haar steun aan oftalmologisch onderzoek graag voort.

Dossier: Onderzoek 4

- Twee laureaten onderscheiden door FRO
- De impact van onze financiële steun

Portret 12

- Damien, onze nieuwe collega

Gezondheid 14

- Ouder dan 50? Screen op LMD

Technologie 17

- Het beloofde land van AI

Jouw rechten 20

- Nieuws van de Sociale dienst
- Dropzones voor deelsteps
- Parkeren: raak jij er nog aan uit?

Dagelijks leven 25

- Nieuws van de BrailleShop
- De Fantastic Four
- De weg van pup tot blindengeleidehond

Werk 28

- Erkende expertise bij Werk+

Vrije tijd 30

- FanTASTische sensorische compensatie
- Nieuws van de Spelothek

Dankjewel 35

- Laat perspectief na met een legaat
- Bedankt vrijwilligers
- Braille: tastbare revolutie in schrift

TWEE LAUREATEN ONDSCHIEDEN DOOR FRO

Al bijna 20 jaar financiert de Brailleliga wetenschappelijk oftalmologisch onderzoek. Uit een selectie van onderzoeksprojecten van het Fonds voor Research in Oftalmologie (FRO), kiest ons Wetenschappelijk comité telkens wie beloond wordt met een bijzondere prijs. Dit jaar zijn er 2 laureaten.

Epidemiologische studie van refractieafwijkingen, risicofactoren voor amblyopie en slechtziendheid bij kinderen in België

Project van Catherine Cassiman (KU Leuven) - 50.000 euro steun

Dit project gaat over de vroegtijdige detectie en preventie van behandelbare visusproblemen bij jonge kinderen in België en wil een volledig beeld vormen van de oogproblemen bij kinderen. De bedoeling is om op deze manier het screeningsbeleid en de verdere begeleiding te verfijnen en hiervoor richtlijnen op te stellen. "Voor België betekenen dit de eerste publicaties rond epidemiologie van oogafwijkingen bij kinderen sinds

de jaren 70. Omdat het huidige screeningsbereik bij jonge kinderen zo hoog is in Vlaanderen, kunnen deze data ook internationaal, als spiegel voor de Europese populatie, van grote waarde zijn."

De studie is opgedeeld in 4 onderzoeksluiken:

- Het eerste luik is de epidemiologische studie van risicofactoren en refractieafwijkingen (inclusief myopie) bij jonge kinderen in België op basis van de resultaten van de oogscreening van Kind en Gezin (agentschap Opgroeien) en Franstalige tegenhanger ONE.
- Het tweede luik is de evaluatie van de gebruikte screeningstoestellen

bij Kind en Gezin naar sensitiviteit en specificiteit.

- In het derde luik wordt een link gezocht tussen de vroege oogscreening bij Kind en Gezin en de resultaten van de oogtest, uitgevoerd door CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding). Hierbij wordt ook de kosteneffectiviteit geëvalueerd.
- In het vierde luik wordt de oorzaak en prevalentie van slechtziendheid bij kinderen in België in kaart gebracht.

"Er moeten heel wat gegevens en data worden verzameld en samengebracht. Hiervoor moeten complexe samenwerkingsverbanden en contractuele afspraken worden gemaakt voor correcte data overdracht. De fundamenteën van de samenwerkingen zijn reeds gelegd en dankzij de steun van de Brailleliga kunnen we deze verder concretiseren en weldra mooie resultaten voorstellen."

RNEye: Opheldering van de rol van lang niet-coderend RNA in het menselijk netvlies en erfelijke ziekten

Project van Alfredo Dueñas Rey (UZ Gent) – 25.000 euro steun

Dit onderzoek richt zich op de studie van een groep moleculen die bekend staan als lncRNA's, en een regulerende rol kunnen hebben in het gezonde en zieke netvlies. Ze reguleren de genexpressie zodanig dat het gen in de juiste hoeveelheid, op het juiste moment en op de juiste plaats tot expressie komt. Het doel is om een kader te creëren voor de identificatie en functionele karakterisatie van lncRNA's met een rol in de biologie van het netvlies en, uiteindelijk, erfelijke blindheid. "Op dat vlak staat het onderwerp nog in zijn kinderschoenen. De identificatie van retinale lncRNA's is een interessante onderzoeksvraag omdat deze moleculen ook kunnen dienen als nieuwe therapeutische doelwitten. We hebben al sterke preliminaire data gegenereerd die de algemene haalbaarheid van het voorgestelde project ondersteunen.

We hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar een nieuw retinaspecifiek lncRNA dat upstream gelegen is van ABCA4. ABCA4 is het gen betrokken bij de meest voorkomende vorm van erfelijke netvliesandoeningen. Het is een eer om de financiële steun van de Brailleliga te ontvangen en het zal zeker bijdragen om onze doelen te bereiken."